MASOFAVIY TA’LIM JARAYONIDA REFLEKTIV FAOLIYATNI BAHOLASHGA YO‘NALTIRILGAN RAQAMLI MONITORING TIZIMI

Jaloladdinova Surayyo Kamoladdin qizi
Osiyo Xalqaro Universiteti Xorazm filiali talabasi
jaloladdinovasurayyo2@gmail.com

Qabul qilindi: 03.01.2026
Ko‘rib chiqildi: 04.02.2026
Tasdiqlandi: 05.02.2026

Kalit so‘zlar:
masofaviy ta’lim, refleksiya, monitoring tizimi, ta’lim sifati, raqamli monitoring, ta’lim jarayonini nazorat qilish, o‘quv faoliyatini tahlil qilish, ta’lim samaradorligi, elektron ta’lim platformasi, innovatsion ta’lim texnologiyalari.

Annotatsiya. Bugungi kunda masofaviy ta’limning jadal rivojlanishi ta’lim sifatini nazorat qilishning innovatsion mexanizmlarini talab etmoqda. Xususan, ta’lim oluvchilarning reflektiv faoliyatini tahlil qilish o‘quv jarayonining samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu tezisda masofaviy ta’lim muhitida o‘quvchilarning refleksiyasini aniqlash, tahlil qilish va baholashga xizmat qiluvchi raqamli monitoring tizimining pedagogik imkoniyatlari yoritilgan. Monitoring tizimi orqali o‘quvchilarning o‘z-o‘zini baholash ko‘nikmalari, o‘quv faoliyatiga bo‘lgan munosabati hamda bilimlarni o‘zlashtirish darajasi tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili: O‘zbekistonlik olimlar tomonidan masofaviy ta’lim, ta’lim jarayonini monitoring qilish va reflektiv yondashuv masalalari so‘nggi yillarda pedagogik tadqiqotlarning muhim yo‘nalishlaridan biri sifatida o‘rganib kelinmoqda. Xususan, **R.X. Abduqodirov** va **A.A. Abduqodirova** o‘z tadqiqotlarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan ta’lim muhitini tashkil etish, masofaviy ta’limning didaktik imkoniyatlari hamda elektron ta’lim platformalarining samaradorligini yoritib bergan. Ularning ishlarida ta’lim jarayonida nazorat va baholashning raqamli mexanizmlariga alohida e’tibor qaratilgan. **N.S. Sayidahmedov** pedagogik texnologiyalar va innovatsion ta’lim yondashuvlarini tahlil qilar ekan, o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, o‘z-o‘zini tahlil qilish va reflektiv faoliyatni shakllantirish ta’lim sifatini oshirishning muhim omili ekanligini ta’kidlaydi. Olim refleksiya jarayonini pedagogik faoliyatning ajralmas qismi sifatida ko‘rib chiqadi. **B.X. Xodjayev** va **Sh.E. Kurbanov** tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ta’lim sifatini monitoring qilish, pedagogik diagnostika va teskari aloqani yo‘lga qo‘yish masalalari keng yoritilgan. Ularning fikricha, monitoring tizimi o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma

va kompetensiyalarini baholash bilan birga, reflektiv tahlilni ham qamrab olishi zarur. Shuningdek, **A.A. Muslimov** pedagog kadrlarni tayyorlash jarayonida reflektiv kompetensiyani rivojlantirish masalalariga e'tibor qaratib, refleksiya o'qituvchining kasbiy o'sishida muhim vosita ekanligini asoslab bergan. Umuman olganda, o'zbek olimlari tadqiqotlarida masofaviy ta'lim, refleksiya va monitoring tizimlari alohida-alohida o'rganilgan bo'lsa-da, ularni yagona raqamli monitoring tizimi asosida integratsiyalash masalasi yetarlicha yoritilmagan. Mazkur holat ushbu tadqiqot mavzusining dolzarbligini belgilaydi.

Kirish.

Bugungi globallashuv va raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim tizimida tub o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Xususan, masofaviy ta'lim shaklining keng joriy etilishi ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, nazorat qilish va baholashning zamonaviy mexanizmlarini ishlab chiqishni taqozo etmoqda. Mazkur jarayonda o'quvchilarning o'z o'quv faoliyatini anglash, baholash va tahlil qilishga qaratilgan reflektiv yondashuv alohida ahamiyat kasb etadi. Masofaviy ta'lim sharoitida refleksiya jarayonini tizimli ravishda tahlil qilish o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish darajasini aniqlash, mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish hamda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, refleksiya tahlilini amalga oshiruvchi monitoring tizimini yaratish va joriy etish zamonaviy pedagogikaning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Ushbu tadqiqotda masofaviy ta'lim jarayonida reflektiv faoliyatni baholashga yo'naltirilgan monitoring tizimining pedagogik imkoniyatlari va samaradorligi tahlil qilinadi.

Xulosa.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, masofaviy ta'lim jarayonida refleksiya tahliliga asoslangan monitoring tizimini joriy etish o'quvchilarning o'quv faoliyatiga ongli munosabatini shakllantirishga, o'z-o'zini baholash va mustaqil tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bunday tizim o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida samarali teskari aloqani ta'minlab, ta'lim jarayonining uzluksiz monitoringini amalga oshirish imkonini beradi. Shuningdek, reflektiv monitoring asosida to'plangan ma'lumotlar ta'lim jarayonini takomillashtirish, individual yondashuvni amalga oshirish hamda ta'lim sifatini oshirishda muhim pedagogik ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi. Natijada, masofaviy ta'limda refleksiya tahlilini amalga oshiruvchi monitoring tizimi zamonaviy ta'lim muhitining samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi innovatsion pedagogik yechim sifatida baholanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Ta'limda axborot texnologiyalari. Abduqodirov R.X. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2017.
2. Masofaviy ta'limni tashkil etishning pedagogik asoslari. Abduqodirova A.A. – Toshkent, 2019.

3. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Sayidahmedov N.S. – Toshkent: O‘qituvchi, 2018.
4. Bo‘lajak o‘qituvchilarda kasbiy refleksiyani shakllantirish. Muslimov A.A. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2020.
5. Ta’lim sifatini monitoring qilishning nazariy va amaliy asoslari. Xodjayev B.X. – Toshkent, 2016.
6. Pedagogik diagnostika va ta’lim jarayonini baholash. Kurbanov Sh.E. – Toshkent: Fan, 2015.
7. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. Yo‘ldoshev J.G‘, Usmonov S.A.– Toshkent: O‘qituvchi, 2019.
8. Innovatsion ta’lim texnologiyalari va ularni o‘quv jarayoniga joriy etish. Jo‘rayev R.H. – Toshkent, 2021.
9. Raqamli ta’lim muhitida o‘quv jarayonini boshqarish. Xalimov E.Z. – Toshkent, 2022.